

Амэрыка займае цвёрдую пазыцю

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

Заходнія дзяржавы ўважаюць, што Саветы выдзяляюць справу Бэрліну можа быць развязаная толькі ў сувязі з цэласцю нямечкага пытнанія. Пайменна, Захад стаіцы на становішчы неабходнасці задзіночання Нямеччыны шляхам свободных выбару ў цялай Нямеччыне, праведзеных пад міжнародным наглядам. Саветы тлумачыць, што гэта было-б умешваньнем у нутраныя справы Нямеччыны, а таму справу выбараў і задзіночання прапануюць пакінучы самым Немцам, дакладней — заходніямяецкаму і ўсходніямяецкаму ўрадам.

Із камплексу ўсіх нямечкіх проблемаў Саветы выдзяляюць справу Бэрліну асобна, прапануючы вывесыць з нямечкай стаіці свае і заходнія войскі ды надаць Бэрліну статус вольнага гораду. У практицы гэта абазначала-б уключчынне ўсіго Бэрліна ў сферу савецкіх упрыманій. Пры гэтым Саветы паставілі заходнім вялікадзяржавам шасціцімеччыны ультыматум, тэрмін якога канчаецца 27 траўня, што калі Захад ня згодзіцца на савецкія прапановы або ня высуне прымальныя для Масквы прапановыя саспекты, дык пасля 27 траўня ўладу ў ўсходнім Бэрліне яны перададуть усіхніямяецкаму ўраду. Гэты-ж апошні пад цікам Савету распачне тады бліку да заходнія Бэрліну.

Амэрыка заявила, што яна ўжыве сілы дзеялісткі на выкананьне сваіх забавязаных пад заходнім Бэрлінам і, у выпадку блікады, вышиле пандырныя калёны для аховы цвільнага транспарту ў заходнім Бэрліні. Адноўлур і Д. Голь побачылі паддзержываюць праект высылкі пандырных калёнаў, затое Вялікабрытанія выказаеца ўсяго толькі за аднаўленне паветранага калідору.

Нямечкае пытнаніе вельмі камплюкуюцца яшчэ ў сувязі з тым, што Саветы вуснамі прэз. Айзэнгаўера дзяржаўнага сакратара Далеса выказала цвёрдую волю ня йсьці Саветам у нямечкім пытнані на нікія ўступкі, а ў выпадку забліканання Бэрліну ўжыць навест сілу дзеялістычнага доступу да яго.

Што гэты асьветчаны не зьяўляюцца пустаслоўным палоханьнем праціўніка, саветычы тое, што на іхнае падмачаванье амэрыканская апінія і ўрадавыя дзеінікі плянуюць навет праўесці частковую мабілізацыю перад 27 траўнем, каб быць гатовым на ўсякую эвентуальнасць. Такой мабілізаціі, між іншымі, дамагаеца былы дэмакратычны дзяржаўны сакратар Энгелсон і навет амэрыканскі амбасадар у Маскве Кілан. Гэтаксама ёй сэнатка камісіі амбяркоўвала ўжо гэтае пытнаніе.

Нядыўна цэлы рад упрыманій сэнатару выказаўся станоўчы з завайстрэйне палітычнага курсу ў дачыненіі да Саветаў. Гэтаук на канцы пазапрошлагата тыдня дэмакратычны сенатар Дод і сенатар рэспубліканскай партыі Джэйтэ засядаў на пытнані на іхніх пытнаніях, бо заключчынне мірнага дагавору з абедзвюмі нямечкімі дзяржавамі: Нямечкай Фэдэральной Рэспублікай і г.зв. Нямечкай Дэмакратычнай Рэспублікай. Заходнія вялікадзяржавы адмовілісі навет дыскаватаць над гэтым пытнаніем, бо заключчынне мірнага дагавору з абедзвюмі нямечкімі дзяржавамі абазначала-б, паперша, вызначаніе ўсходніямяецкага камуністычнага ўраду, падругое, Захад тым самым згадзіўся-б на замацаваньне падзелу Нямеччыны.

Нізглядчи на пазыцію Захаду, Саветы маюць у хуткім часе заключыць аднасторонні мірны дагавор з ўсходнім Нямеччынай і тым самым юрыдычна заапрабаваць падзел Нямеччыны.

У справе зўраліцкай бяспечніцасці Саветы высоўваюць розныя варыянты, але ўсе яны зводзяцца да таго, што Амэрыка павінна забраць свае войскі з Заходнім Нямеччынам аж за акін і рэзілітарызаваць Заходнюю Нямеччыну ўлучна з выхадам яе з Атлантычнага пакту, узамен з што абяцаюць вывесыці свае войскі з Усходнім Нямеччынам, значыцца ўсяго толькі на некалькі сотні кіляметраў.

АНДРЭЙ МАКАЁНАК

Каб людзі ня журыліся

Камедыя ў 4-х актах

Цягне Аксіньню за руку да прызы. Сей. Аксіньня абтрусаіла камікі фартух і таксама прысела калі Самасееву. Склала руку на грудзі і задумалася, схіліўшы галаву на бок.

Аксіньня (гаворыць павольна, расцягваючы слова, нібы казу бае): А расказала я яму вось што... Такога старшыні, як у нас, нідзе ня было, няма ў нікомі ня будзе. Съвет абыўдзі, а такога ня знайдзеш...

Самасеев (насыцеражыўся): Ну-ну! Ты!

Аксіньня (не зважаючы): Такі ён гаспадарлівы й паваротлівы, такі рабацішчы й руплівы, што ні ў казцы расказаць, ні пяром апісаць...

Самасеев: Ну, ты ўжо занадта... Але здорава! Ну-ну...

Аксіньня (зноў бае): А як-же любіць, шануе і беражэ калгаснае дабро! Як сваё. Навет больш! Навет не разблэрэш — дзе ў яго сваё, а дзе калгаснае...

Самасеев: Як, як ты сказала?

Аксіньня (не зважаючы): І чесны. Чэ-эсны! Тут ужо нічога ня скажаш. Калі, крый Божа, заўважа, што калгаснае дзе-небудзь дрэнна ляжыць, — міма ня пройдзе! Не-е! І вінаватага потым знайдзе. А калі знайдзе, то ўжо не дару...

Самасеев (згаджаецца): Вінаватаму дам, не дарую... Ну-ну, яшчэ...

Аксіньня: А які добры, які справядлівы наш Самасеев, ні страга, ні малога не пакрыўдзіць. Яго толькі на выстаўку вазіць ды людзям паказваць.

Самасеев (расчулена): Ты так пра мяне расказваеш, што я сам сябе не пазнаю.

Аксіньня: Праўда, куды ўжо яго, беднага, ні вазілі... З калгасу ў калгас... Перакідаюць і перакідаюць, як туто печаную гарачку бульбіну — з руки ў руку.

Чужымі створана рукамі

ДА АРТЫКУЛАЎ МАРГУНСКАГА У БЕЛАСТОЦКАЙ «НІВЕ»

Мы ня хочам радасць вітаць,
Што чужымі створана рукамі.

Максім Лужкін

Гэткім словамі прывітаў трывіаць год тату назад беларускі паста БССР Максім Лужкін 10-ту гадавину каstryчніцкай рэвалюцыі й створаную, у ейных выніку, пісюданезалежную беларускую дзяржаву ў форме БССР.

*

У беластоцкай беларускай газэце «Ніва» друкуюцца цэлая сэрыя артыкулаў С. Маргунскага з гісторыі ўтварэння БССР. Ведама — гэта «святочны падарунак» Беларусам Польшчы, этай якога ёсьць ня што іншое, як даць «грунтоўныя» веды пра савецкую нацыянальную палітыку адносна Беларусі ды паказаць «антанінародную» дзяянасць беларускіх «буржуазных» нацыяналістых.

Артыкулы гэтыя крываю разыходзіцца з

ўважанымі шаблёнамі, маочы ў сабе

гэтыя савецкім шаблёнамі, якія

перасыярогу перад дэзарыентацыяй

загады, якія «ствараюць толькі

непаскі».

Лідер дэмакратычнай фракцыі ў сенате Джонсон заявіў у сваёй прамове, што ў справе Бэрліну Амэрыка ня можа бычыніцца чакаць да траўня, а мусіць дзеўні уже цяпер. Дэмакратычны сэнатар Морз падаў праект, каб Амэрыка саславае прэтэнзіі астасць ў Бэрліну пастаўліцаў замежных справаў, якія падтрымалі падзядак дні канфэрэнцыі ў Гае, пасля пастановы якога права Амэрыкі, у выпадку патрэбы, мусіл-б быць баронены за ўсякую цену.

Шэф арганізацый амэрыканскіх вэтэранаў Мэтган звярнуўся да прэз. Айзэнгаўера з просьбай эвакуаваць з Бэрліну сем'і амэрыканскіх жаўнероў, заявіўшы пры гэтым, што «заходні Бэрлін мусіць быць баронены за ўсякую цену». Дэмакратычны сэнатар Гамфрэй, адкідаючы праект сенатара Мансфілда, каб прадстаўнікі Бону і Панкава шляхам узаемных перамоў ўзяліцца на канфэрэнцыю ў дзяржаву дзяянасць, 1917—1922 гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР, якія пачатковага перыяду. Піша

шмат артыкулаў з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Мае ён свае працы асобных выданій. За сваю апінію працу «Утварэнне ўзмежчэніе

беларускіх дзяржаваў», 1917—1922

гг., быў місціцца нарынку ў галіне гісторыі БССР — гэта раўназначна, што адмовіць гэтым артыкулам з гэтага перыяду гісторыі БССР, звярнуўшы іх у «Весьліх Акадэміі навук БССР». Ма

Наш прыяцель аб Беларусах у Амэрыцы

ІНТЭРВЮ З АЙЦЕМ РОБЭРТАМ ВАН КАЎЭЛЯРТАМ

Ад Рэдакцыі: Айцец Робэрт Ван Каўэллярт, апякун беларускіх студэнтаў у Люўзене (Бэльгія) і вялікі прыяцель Беларусі, узяўші нашуму ньюёркаўскаму карэспандэнту сп. Я. Запрудніку ніжэй пададзенне інтэрвю пра сваё ўражаньне з пабыту сярод нашых суродзічаў у Паўночнай Амэрыцы.

Пытанніе: Айцец Робэрт, колькі часу Вы пробыты ў Амэрыцы?

Адказ: Я прыехаў сюды перад Калідамі. Ад'яжджаю 22 лютага.

П: Якія беларускія асяродкі Вы здолелі наведаць за гэты час?

А: Нью-Ёрк, Чыкага, Лайл (манастыр Св. Пракопа), Кліўленд, Калюмбус, Дэтройт, Лёндан (Канада), Таронта, Пасайк, Нью-Брансвік, Саўт-Рывэр. У некаторых местах я сустракаўся таксама з прадстаўнікамі іншых асяродкаў, дзе мне не ўдалося пабываць.

П: Што Вы думаеце пра арганізацыйнае жыццё Беларусаў Амэрыкі, пра іхны спосаб уладжаньне тут, як асобнае нацыянальнае грамады?

А: Беларуская эміграцыя (я маю наўвеце апошнюю пасыльваенню эміграцыю) сустрэлася тут за вялікім цяжкасцямі — реч натуральная байды для кожнай эміграцыі. Але я думаю, што з гэтымі цяжкасцямі Беларусы добра справіліся, і сінія, калі паглядзецца на ўсе беларускія арганізацыі, якія працују ў Амэрыцы — БАЗА, БІНІМ, ЗБМА, царкоўныя прыходы, нядзельныя школы, якія шмат іншых — ствараюцца даволі добра ўражаньне. Маё адзінне пажаданьне, каб яны й далей разъвіваліся ў гэтым-же кірунку.

П: Ці Вы мелі якія-небудзь контакты із «старой» беларускай эміграцыі?

А: Вельмі мала. Аднак, як я даведаўся, гэта шмат прадстаўнікоў г. зв. старое, эканамічнае беларускую эміграцыю. Думаю, што ў кірунку прыцягнення іх да грамадзкага жыцця варта і трэба рабіць высліак. Беларусы, калі яны ю хочуць быць Амэрыканцамі, павінны памятаць, што яны з Беларусі; траба, каб яны заставаліся вернымі сваёй мове, сваёй царкве. Я вельмі пікадую, што да гэтага часу мала зроблена ў кірунку наўязаньня лучнасці із старой эміграцыяй (гэта не дакор, а сініяўрдэнсіфікту). Нельга-ж пакідаць сотні тысяч Беларусаў рабіць чужую работу.

П: Што Вы думаеце пра беларускую моладзь, зь якой Вы шмат сустракаліся тут?

А: На мяне беларуская моладзь Амэрыкі зрабіла надзвычай сымпатычнае ўражаньне. Я ўважаю, што з гледзішча чыста людзкога моладзя гэта вельмі здаровая і жыццяздольная. Я адчуў таксама, што моладзь трывалеца сваіх традыцыяў: гутараць пабеларуску, ведаюць свае песні (калі групі пяе, дык відаць, што із старэйшымі пяюць і моладзя), ведаюць свае нацыянальныя танцы, пяюць у царкоўных хорах. Але адначасна я маю ўражаньне, што беларуская моладзь дайшла да крытычнага моманту.

Юля: А ты куды паедзеши?

Раман: У раён паеду.

Раман пайшоў. Цярэшкі згарнуў цыгарку, паляпаў па кішэнях, але запалак не знайшоў.

Цярэшка: Ну і дзе тут праўда? Паслушаеш яго — праўду ён, шэльма, гаворыць. А падумаеш — о-ох, непарадак... (Уздыхнуў). Не-е, калі ў хаце няма каты, дык мышы і па стале гойсаюць. (Прысёў, задумалася).

Чуваць, як недзе сумна сільваюць падвыпішыя Сенька-Зайца і яго прыяцелі.

Кавальчук: (падыходзіць, вітаеца за руку): А-а, Церах. Чаму галаву павесіў? Чаго так зажурыўся?

Цярэшка: Так, зажурыўся. І ці толькі я? (У бок песні). А яны, думаеш, ад весільсці запелі? (Кавальчук і Цярэшка прыслушаліся). Ну налюбаваўся нашым калгасам?

Кавальчук: Налюбаваўся.

Цярэшка: Ну і што далей будзе?

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о! Куды ні кінь, дык клін.

Кавальчук: А хто вінаваты?

Цярэшка: Праўду будзе слухаць?

Кавальчук: Давай праўду.

Цярэшка: Ты.

Кавальчук: (зьдзівіўся): Я?

Цярэшка: Бяры грэх на сваю душу, Цімафей.

Кавальчук: Які грэх?

Цярэшка: Сядай. Аганёк ёсьць?

Кавальчук: Ёсьць. (Вынідзі з кішэні папяросы «Казьбек» і заішлі). На, закурвай.

Цярэшка: (узяў карабок папярос, паглядзеў і вярнуў назад): «Казьбек». Я лепей свайго самасаду.

Чырэшка: Думаеш, мae горшыя?

Цярэшка: Да лепшага лёгка прывыкаць, ды адвыкаць на гэта.

Кавальчук: А навошта адвыкаць?

Цярэшка: Ну і што далей будзе?

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

Кавальчук: А я ў цябе хацеў пра гэта запытаць.

Цярэшка: Ты-ж начальства, табе павінна быць відні.

Кавальчук: А табе нічога нія відні?

Цярэшка: Як нія відні? Відно-о!

IV Зъезд Пісьменьнікаў БССР

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

вышша» не жадала падпрадкоўвацца партыйнай кантролю».

Пераходзячы да сучаснае беларускага савецкага літаратуры, Броўка даў абышырную характеристыку яе паводле жанраў, вылічаючы пры гэтым «дасыгненне» ў кожным з іх і, зразумела, заганы, дык, як бачым, часамі й Броўка можа здабыцца на слова праўды.

Пасыль дакладу началіся г. зв. «спрэчкі па дакладу», дзе выступалі пасобныя пісьменьнікі БССР, пісьменьнікі — гоцьцы іншых рэспублік, а перадусім першыя скраторы ЦК КП Беларусі К. Мазураў. І хоць Броўка даклад называўся «На шляху служэнія народу», усё-ж Мазураў палічыў патрэбным сваю праўму загаловіцу «Бліжэй да жыцця народу!» Як вypadала галаве партыі, ён палову сваю праўму прысьвяціў дасловініму эканамічнаму разьвіццю БССР ды пэрспектывам у бытчай сямігоды. Але ў далейшым, перайшоўшы ўжо да тэмы літаратуры, ён, як і Броўка, увесі час кручыўся навокас сацыялістычнага разалізму, небясьпекі рэвізіянізму й нацыяналістичнага-буржуазнага ідэялётіі. Найменшай-ж спроба такога ўзыду разглядаецца як ухіл і рэвізіянізм і адпаведна заклімоўваецца. А што тая спроба ёсьць — съветчыкі да гэтым бясцільная злосць і страх перад рэвізіянізмам і «нацыяналістичнага-буржуазнага ідэялётіем», патураўна на розныя лады шматлікімі прамоўцамі.

У канцы зъезду быў выбраны новы склад праўлення Саюзу пісьменьнікаў БССР, а таксама 17 дэлегатаў на III Усеаюзны зъезд пісьменьнікаў. 16-га лютага на першым пленуме новага праўлення Пятрусь Броўку быў ізноў выбраны старшынём праўлення Саюзу пісьменьнікаў, І. Шамякін і М. Калачынскі — ягонымі заступнікамі, М. Ткачоў — адказным скратором. У прэзыдыму праўлення ўйшлі: П. Броўка, Я. Брыль, П. Глебка, Я. Васіленак, І. Гурскі, І. Грамовіч, П. Крапіва, М. Калачынскі, А. Куляшоў, М. Лынькоў, П. Панчанка, П. Пестрак, М. Танк, М. Ткачоў, І. Шамякін і Я. Шарахоўскі. Галоўным рэдактарам газеты «Літаратура і мастацтва» зачырвежданы Я. Шарахоўскі, часапісу «Польмія» — М. Танк, часапісу «Беларусь» — І. Гурскі, часапісу «Советская отчизна» — Я. Васіленак і часапісу «Маладосьць» — П. Панчанка.

У іншых выступах закраналіся, між іншага, справа дзіцячай літаратуры, якое ў рэспубліцы не хапае, пытаныі мовы ў творах пісьменьнікаў, якая за съмечавица казённымі канцылярызмамі і русыцызмамі, пытаныі выкарыстоўвання фальклёрных крыніц і шмат іншага.

Даволі характэрна, што В. Івашын у сваім выступе заатакаваў «беларускіх нацыяналістых» за мяжой, якія імкнуліца «адлучыць» творчасць Янкі Купалы і Якуба Коласа ад сацыялістычнага разалізму.

Узважаюшы ўсе праўмы, а іх было даволі шмат, можна бачыць сумны ѹ безнадзеіны стан сяняшнія беларускага літаратуры ў БССР. Загнаная партыя у тупік сацыялістычнага разалізму, яна ні мае магчымасці да творчых узьлётаў. Найменшай-ж спроба такога ўзыду разглядаецца як ухіл і рэвізіянізм і адпаведна заклімоўваецца. А што тая спроба ёсьць — съветчыкі да гэтым бясцільная злосць і страх перад рэвізіянізмам і «нацыяналістичнага-буржуазнага ідэялётіем», патураўна на розныя лады шматлікімі прамоўцамі.

У канцы зъезду быў выбраны новы склад праўлення Саюзу пісьменьнікаў БССР, а таксама 17 дэлегатаў на III Усеаюзны зъезд пісьменьнікаў. 16-га лютага на першым пленуме новага праўлення Пятрусь Броўку быў ізноў выбраны старшынём праўлення Саюзу пісьменьнікаў, І. Шамякін і М. Калачынскі — ягонымі заступнікамі, М. Ткачоў — адказным скратором. У прэзыдыму праўлення ўйшлі: П. Броўка, Я. Брыль, П. Глебка, Я. Васіленак, І. Гурскі, І. Грамовіч, П. Крапіва, М. Калачынскі, А. Куляшоў, М. Лынькоў, П. Панчанка, П. Пестрак, М. Танк, М. Ткачоў, І. Шамякін і Я. Шарахоўскі. Галоўным рэдактарам газеты «Літаратура і мастацтва» зачырвежданы Я. Шарахоўскі, часапісу «Польмія» — М. Танк, часапісу «Беларусь» — І. Гурскі, часапісу «Советская отчизна» — Я. Васіленак і часапісу «Маладосьць» — П. Панчанка.

A. Галубіцкі

Зъ беларускага жыцця

АЙЦЕЦ РОБЭРТ ВАН КАЎЭЛЯРТ
НАВЕДАУ НЮ БРАНСВІК І САЎТ
РЫВЭР

У суботу 7-га лютага г. г. Беларусы з Нью-Брансвік і Саўт Рывэр запрасілі Айца Робэрта адведаць тутэйшыя асяродкі. Сабралася каля 60 асоб, якія чакалі на прыезд дастойнага гасця. Сирод прысутных былі мужчыны, жанчыны і школьнай моладзь. Адчуваўся асаблівы настрой, калі зяўвіўся а. Робэрт і прывітаў усіх прысутных. Па паўдні ў чэсычы гасцьця быў наладжаны пачастунак, у часе якога а. Робэрта віталі: Старшыня Філэдэльфіі, якую ньюёркаўскія хлапцы (у аркестры граюць дзівее маладыя прыгожыя палачанкі) ахрысьцілі «Васількамі».

Айцец Робэрт у сваёй захапляючай праўме расказаў прысутным аб жыцці беларускіх студэнтаў у Люксенбургу ды пра іх навукове і нацыянальнае ўзгадаваннне.

Нельга прамінучы узварушваочага маменту, калі ад імя беларускага моладзі, Аня Стома ўрӯчыла Айцу Робэрту прыгоркі кветкі, перавязаныя болягскай нацыянальнай стужкай. У міжчасе прысутныя сябры ЗБМА і вучні Беларускай Шкользы з Нью-Брансвіку Рагнеда Ханіўка, Іра Войтэнка, Аня Стома і іншыя давалі цікавыя запытканні а. Робэрту, на якія ён ахвотна адказаў.

Супольная зустрэча змянчилася да познаўчай вечары, пасыль якое ўва ўсіх засталіся прыемнымі ўражаннямі. На развойтванні Беларусы яшчэ раз дзікавалі а. Робэрту за апеку над беларускімі студэнтамі ў Люксенбургу ды прасілі дапамагаць ім у будучыні.

На другі дзень, у нядзелю 8-га лютага г. г., Айцец Робэрт быў запрошаны на Саўт Рывэр, дзе жыве шмат Беларусаў. Настаяцель Саўт Еўфрасінійскай Беларускай Праваслаўнай Царкве мітрап. а. М. Лапіцкі запрасіў дастойнага гасця а. Робэрта на сув. Літургію, у часе якога прыгоркі спявалі Беларускі Царкоўны Хор з Саўт Рывэр. На працягу ўсіх Багаслужкі а. Роберт знаходзіўся ў сяўтым аўтары ў паднітам малітоўным настрою, выкліканым цудоўным царкоўным пиянінем.

Пасыль Багаслужкі, мітрап. а. М. Лапіцкі і некаторыя дзеячы мясцовых беларускіх арганізацій мелі прыватную зустрэчу з Айцем Робэртом. Пад самы ўжо вечар, а. Робэрт, разыўтаўшыся з Беларусамі, ад'ехаў у Нью-Ёрк.

A. K.

Больш увагі дзейнасці польскай эміграцыі

Пераглядаючы час-ад-часу польскую эміграцыйную прэсу, пераважна ту, што друкуюцца ў ЗША і Канадзе, можна амаль у кожным нумары напісаць што-небудзь напісаное а беларускіх заходніх землях, якія Палікамі ўважаюцца і надалей за «свае», ды таксама съмечавица казённымі канцылярызмамі і русыцызмамі, пытаныі выкарыстоўвання фальклёрных крыніц і шмат іншага.

Даволі характэрна, што В. Івашын у сваім выступе заатакаваў «беларускіх

нацыяналістых» за мяжой, якія імкнуліца «адлучыць» творчасць Янкі Купалы і Якуба Коласа ад сацыялістычнага разалізму.

Узважаюшы ўсе праўмы, а іх было даволі шмат, можна бачыць сумны ѹ безнадзеіны стан сяняшнія беларускага літаратуры ў БССР. Загнаная партыя у тупік сацыялістычнага разалізму, яна ні мае магчымасці да творчых узьлётаў. Найменшай-ж спроба такога ўзыду разглядаецца як ухіл і рэвізіянізм і адпаведна заклімоўваецца. А што тая спроба ёсьць — съветчыкі да гэтым бясцільная злосць і страх перад рэвізіянізмам і «нацыяналістичнага-буржуазнага ідэялётіем», патураўна на розныя лады шматлікімі прамоўцамі.

У канцы зъезду быў выбраны новы склад праўлення Саюзу пісьменьнікаў БССР, а таксама 17 дэлегатаў на III Усеаюзны зъезд пісьменьнікаў. 16-га лютага на першым пленуме новага праўлення Пятрусь Броўку быў ізноў выбраны старшынём праўлення Саюзу пісьменьнікаў, І. Шамякін і М. Калачынскі — ягонымі заступнікамі, М. Ткачоў — адказным скратором. У прэзыдыму праўлення ўйшлі: П. Броўка, Я. Брыль, П. Глебка, Я. Васіленак, І. Гурскі, І. Грамовіч, П. Крапіва, М. Калачынскі, А. Куляшоў, М. Лынькоў, П. Панчанка, П. Пестрак, М. Танк, М. Ткачоў, І. Шамякін і Я. Шарахоўскі. Галоўным рэдактарам газеты «Літаратура і мастацтва» зачырвежданы Я. Шарахоўскі, часапісу «Польмія» — М. Танк, часапісу «Беларусь» — І. Гурскі, часапісу «Советская отчизна» — Я. Васіленак і часапісу «Маладосьць» — П. Панчанка.

Узважаюшы ўсе праўмы, а іх было даволі шмат, можна бачыць сумны ѹ безнадзеіны стан сяняшнія беларускага літаратуры ў БССР. Загнаная партыя у тупік сацыялістычнага разалізму, яна ні мае магчымасці да творчых узьлётаў. Найменшай-ж спроба такога ўзыду разглядаецца як ухіл і рэвізіянізм і адпаведна заклімоўваецца. А што тая спроба ёсьць — съветчыкі да гэтым бясцільная злосць і страх перад рэвізіянізмам і «нацыяналістичнага-буржуазнага ідэялётіем», патураўна на розныя лады шматлікімі прамоўцамі.

Заканчаваючы, траў дацткова звязаўшы увагу чытачу на той факт, што што польскіх эміграцыя наагул ухіляецца ад супрацоўніцтва зь іншымі эміграцыямі суседніх народоў, маючы агульныя спад ярама бальшавізму, на хоча зровдіваць свае шавіністичныя адношанні да сваіх усходніх суседзяў да прызнацца ў іх хочашня-хочашня за роўных, нарашце, сабе.

Пара, ужо даўно пары разумець, што кола гісторыі назад не павернеш, як-бы каму не хацелася! А Беларусы заўсёды гатовыя на справядлівага супрацоўніцтва.

Хвадос Прылепскі

ПОШУКІ

Узвесль на прашу ўсіх суродзічаў, хто знае што-колечы аў лёссе Паўлюка Бялізера з Грускова спад Снова, былога падахвіцера 13 В. баталёну, паведаміць на адрас:

V. Zdan
125, Ave. Clermont
Montreal, 14, P. A., Canada.

АД АДМИНІСТРАЦЫІ

Паведамляю яшчэ раз, што гроўшы за кніжку Я. Станкевіча «Зъ гісторыі Беларусі» трэба слаць на наступны адрас аўтара:

J. Stankevich, c/o Fr. Skoryna Society,
6 Vandervoort Place, Brooklyn 37,
N. Y., USA.

НАШЫЯ ПРАДСТАУНІЦТВЫ

АНГЕЛЬШЧЫНА:

Mr. Aleksander Laszuk, 97 Moore Park Rd., London, S. W. 6.

АРГЕНТИНА:

Asociacion Bielorusa en la Argentina, Calle Coronel Sayos 2877, Valentín Alsina, p-cia Buenos Aires.

АУСТРАЛИЯ:

Mr. A. Vasilenko, 39 Edwin St., Croydon, N. S. W.

Mr. A. Maroz, 109 Morrison Rd., Midland Junction, W. A.

Mr. M. Nikan, 14 Steel St., Spotswood—Melbourne, Vic.

Mr. W. Akavyt, 80 Tapley Hill Rd., Royal Park, S. A.

БРАЗЫЛІЯ:

Mr. C. Cimafiejk, Prasa 76, Tiridentes, Curitiba — Paraná.

ЗАДЗІНОЧАНЫЯ ШТАТЫ:

Mrs. L. Bielenis, 2042 W. St. Paul Ave., Chicago 47, Ill.

Mr. B. Danilovich, 303 Howard St., New Brunswick, N. J.

Mr. Ul. Duniec, 814 Brayton Ave., Cleveland 18, Ohio.

КАНАДА:

Mr. K. Akula, 57 Riverdale Ave., Toronto, Ont.

ФРАНЦЫЯ:

Union des Travailleurs Biélorusses en France, 26, rue de Montholon, Paris 9.

Mr. W. Kasztelan, 33 rue Kleber, Mouvaux (Nord).